

Socjologia ogólna i niepełnosprawności

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Jednostka organizacyjna Wydział Nauk o Zdrowiu		Cykl dydaktyczny 2020/21	
Kierunek studiów Fizjoterapia		Rok realizacji 2020/21	
Poziom kształcenia jednolite magisterskie		Języki wykładowe Polski	
Forma studiów stacjonarne		Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów	
Profil studiów praktyczny		Obligatoryjność obowiązkowy	
Dyscypliny Nauki o zdrowiu		Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	
Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak		Grupa zajęć standardu B. Nauki ogólne	
Koordinator przedmiotu		Tomasz Ocetkiewicz, Anna Prokop-Dorner	
Prowadzący zajęcia		Agnieszka Król, Anna Prokop-Dorner, Aleksandra Piłat	
Okres Semestr 1		Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 2.0
		Forma prowadzenia i godziny zajęć seminarium: 30	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Przedstawienie podstawowych teorii socjologicznych wykorzystywanych do wyjaśnienia wpływu uwarunkowań społecznych na stan zdrowia i relacje z pacjentem.
C2	Uświadomienie studentom pojęcia zdrowia jako wartości, symboli kulturowych. Przedstawienie kulturowych wyznaczników stylu życia w odniesieniu do stanu zdrowia.
C3	Przedstawienie społecznych i kulturowych wyznaczników niepełnosprawności w relacji do socjologicznych koncepcji dotyczących ciała
C4	Zapoznanie z pojęciami stereotypów, uprzedzeń. Postawy społeczne wobec osób niepełnosprawnych. Pojęcia stygmatyzacji i dyskryminacji.
C5	Przedstawienie koncepcji jakości życia uwarunkowanej stanem zdrowia. Wymiary jakości życia.
C6	Uświadomienie roli rodziny związanej z funkcją opiekuńczą nad chorym członkiem rodziny, konsekwencje pełnienia funkcji opiekuna domowego
C7	Relacja pacjent niepełnosprawny - personel w instytucji medycznej z perspektywy rytuału interakcyjnego. Modele relacji fizjoterapeuta - pacjent

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych - psychologia, pedagogika, nauki socjologiczne, filozofia i bioetyka	O.W3	egzamin pisemny
W2	etyczne, prawne i społeczne uwarunkowania wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.W13	egzamin pisemny
W3	psychologiczne i socjologiczne uwarunkowania funkcjonowania jednostki w społeczeństwie	B.W1	egzamin pisemny
W4	psychologiczne i społeczne aspekty postaw i działań pomocowych	B.W2	egzamin pisemny
W5	modele komunikowania się w opiece zdrowotnej, podstawowe umiejętności komunikowania się z pacjentem oraz członkami interdyscyplinarnego zespołu terapeutycznego	B.W3	egzamin pisemny
W6	zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu, znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem	B.W4	egzamin pisemny
W7	zasady edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia oraz elementy polityki społecznej dotyczącej ochrony zdrowia	B.W12	egzamin pisemny
W8	uwarunkowania zdrowia i jego zagrożenia oraz skalę problemów związanych z niepełnosprawnością w ujęciu demograficznym i epidemiologicznym	B.W13	egzamin pisemny
Umiejętności - Student potrafi:			

U1	organizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności	B.U4	egzamin pisemny
U2	przeprowadzić rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną pacjenta z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii, a także rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji zdrowotnej w atmosferze zaufania podczas całego postępowania fizjoterapeutycznego	B.U10	egzamin pisemny
U3	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia	B.U12	egzamin pisemny
Kompetencje społecznych - Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	egzamin pisemny
K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	egzamin pisemny
K3	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	egzamin pisemny
K4	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	O.K7	egzamin pisemny

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
seminarium	30
przygotowanie do egzaminu	10
przygotowanie prezentacji multimedialnej	10
kształcenie samodzielne	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Wprowadzenie do socjologii, podstawowe pojęcia, rola socjologii w ochronie zdrowia. Wyobrażenia socjologiczna w koncepcji C.W. Millsa. Socjologiczne ujęcie niepełnosprawności w perspektywie różnych teorii i koncepcji. pojęcie zdrowia, choroby, niepełnosprawności z perspektywy socjologicznej (model medyczny, społeczny, biopsychospołeczny i prawno-człowieczy). Współczesne statystyki dotyczące niepełnosprawności w skali krajowej i globalnej.	W1, W2, W3, W4, W6, U1, K3	seminarium
2.	Stereotypy, uprzedzenia, pojęcie stygmatyzacji i dyskryminacji. Postawy społeczne wobec osób niepełnosprawnych. Stygmatyzacja i dyskryminacja pacjentów z niepełnosprawnościami układu ruchu na przykładach. Rola mediów w kształtowaniu postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych.	W3, W4, W7, U1, K1	seminarium
3.	Jakość życia uwarunkowana stanem zdrowia osób niepełnosprawnych. Definicje, wymiary jakości życia, społeczno-kulturowe uwarunkowania adaptacji do nowej sytuacji życiowej uwarunkowanej niepełnosprawnością lub interwencją medyczną.	W3, W6, W7, W8, U1	seminarium
4.	Medykalizacja i demedykalizacja. Społeczne konstruowanie zdrowia i choroby na wybranym przykładzie. Pacjent niepełnosprawny w instytucji opieki zdrowotnej z perspektywy rytuału interakcyjnego.	W5, W6, W7, U2, U3, K1, K4	seminarium
5.	Rola rodziny związana z funkcją opiekuńczą nad chorym członkiem rodziny, konsekwencje pełnienia funkcji opiekuna domowego (szpital w domu).	W3, W6, U2, K1	seminarium
6.	Przemoc domowa i zasady jej rozpoznawania oraz przeciwdziałanie przemocy	W3, W4, U2, K1	seminarium
7.	Społeczne i kulturowe wyznaczniki niepełnosprawności w relacji do socjologicznych koncepcji dotyczących ciała. Podejście kulturowe na przykładzie osób niesłyszących. Medykalizacja i demedykalizacja. Społeczne konstruowanie zdrowia i choroby na wybranym przykładzie. Socjologiczne koncepcje dotyczące ciała. Ciało jako projekt, ciało zdrowe i ciało chore. Wpływ interwencji medycznej i procesu rehabilitacji na obraz własnego ciała.	W1, W3, W6, W8, K1, K2, K3	seminarium
8.	Relacje pacjent niepełnosprawny – personel w instytucji medycznej z perspektywy Goffmana – rytuału interakcyjnego. Modele relacji fizjoterapeuta - pacjent. Błędy w relacji fizjoterapeuta - pacjent.	W5, U2, U3, K1, K2, K3, K4	seminarium
9.	Narzędzia niezależnego życia i różnorodność osób z niepełnosprawnościami. Dostępność jako kluczowa kategoria relacji z pacjentem. Asystencja osobista i jej rola w życiu osób z niepełnosprawnościami.	W2, W3, K2	seminarium
10.	Socjologiczna diagnoza głównych wyzwań społecznych w tematyce niepełnosprawności. Partycypacja społeczna i ruch na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami.	W3, W4, K2	seminarium

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Dyskusja, Film dydaktyczny, Metoda przypadków, Praca w grupie, Rozwiązywanie zadań, Seminarium

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
seminarium	egzamin pisemny	Obecność studenta na wszystkich zajęciach seminaryjnych, przygotowanie i przedstawienie na zajęciach prezentacji z wybranego przez Studenta tematu. Lista tematów będzie dostępna na pierwszych zajęciach seminaryjnych. Aktywny udział w zajęciach - zabieranie głosu w dyskusjach, praca w podgrupach nad zadaniami i przypadkami

Wymagania wstępne i dodatkowe

Bez wstępnych wymagań

Literatura

Obowiązkowa

1. Tobiasz-Adamczyk B., Relacje lekarz-pacjent w perspektywie socjologii medycyny, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2002.
2. Ostrowska A., Socjologia medycyny. Podejmowane problemy. Kategorie analizy, IFiS PAN, Warszawa 2009.
3. Giddens A., (2019). Socjologia, Warszawa: PWN.
4. Niedbalski J., (2019) Niepełnosprawność i osoby z niepełnosprawnością. Od pasywności i wykluczenia do aktywności życiowej i integracji społecznej, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

Dodatkowa

1. Szluz B. (red.) Doświadczenie choroby w rodzinie. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2019.
2. Gałuszka M., Społeczne, kulturowe i polityczne uwarunkowania ryzyka zdrowotnego, Wydawnictwo Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Łódź 2012
3. Wołowicz A., (2013) Zanikanie? Trajektorie tożsamości kobiet z niepełnosprawnościami, Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej.

Standard kształcenia - efekty uczenia się

Kod	Treść
B.U4	organizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności
B.U10	przeprowadzić rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną pacjenta z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii, a także rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji zdrowotnej w atmosferze zaufania podczas całego postępowania fizjoterapeutycznego
B.U12	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia
B.W1	psychologiczne i socjologiczne uwarunkowania funkcjonowania jednostki w społeczeństwie
B.W2	psychologiczne i społeczne aspekty postaw i działań pomocowych
B.W3	modele komunikowania się w opiece zdrowotnej, podstawowe umiejętności komunikowania się z pacjentem oraz członkami interdyscyplinarnego zespołu terapeutycznego
B.W4	zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu, znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem
B.W12	zasady edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia oraz elementy polityki społecznej dotyczącej ochrony zdrowia
B.W13	uwarunkowania zdrowia i jego zagrożenia oraz skalę problemów związanych z niepełnosprawnością w ujęciu demograficznym i epidemiologicznym
O.K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
O.K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej
O.K3	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty
O.K7	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
O.W3	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – psychologia, pedagogika, nauki socjologiczne, filozofia i bioetyka
O.W13	etyczne, prawne i społeczne uwarunkowania wykonywania zawodu fizjoterapeuty